

וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים

גליון # 5

ארגון מוקדש לתיקון חטא המרגלים ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה

חודש שבט תש"ס לפ"ק

מרגלים לא עשו שום דבר רק מה שהאמינו למרגלים ואמרו נתנה ראש ונשובה מצרים (במדבר יד ד), ואחר כך כתיב גם כן ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים

בספר בית הלוי ח"ג דרשות - דרוש ט: במדרש רבה פרשת אמור (ויקרא רבה לב ב) על פסוק (ויקרא כד י) ויצא בן אשה הישראלית, וז"ל יש קול יוצא לטובה כו' יש קול לרעה, וישמע ה' את קול דבריכם ויקצוף וישבע לאמר אם יראה איש באנשים (דברים א לה), א"ר תחליפא להם הוא קיצפון ולי מה אני קיצפון. אשר נשבעתי באפי, נשבעתי וחוזרני בי, אם יבאון אל מנוחתי למנוחה זו אינם באים אבל באים למנוחה אחרת. רבי לוי בשם בר קפרא אמר משל למלך שכעס על בנו וגזר עליו שלא יכנס לפלטין, מה עשה המלך עמד סתרו ובנאו והכניס בנו לפלטין, נמצא מקיים את שבעתו ומכניס את בנו. ובתחילה נפרש התחלת דברי המדרש שאמר להם הוא קיצפון ולי מה אני קצפון, פירוש דבאמת אינו קיצפון אשר נשבעתי באפי וחוזר אני בי. ויש להבין המשך דברי המדרש וכוונתו ומה שייך זה להקודם:

והנראה דהמדרש מדקדק לשונו של הפסוק שאמר ויקצוף וישבע לאמר אם יראה איש באנשים, דהך לאמר האמור כאן הוא מיותר, ולא ידענו ביאורו, והוה ליה למכתב וישבע אם יראה כו'. רק הענין, דכשנתבונן בחטא מרגלים לא מצינו בו שום חטא בפועל חוץ מן המרגלים עצמם שהם הוציאו דיבת הארץ לפני ישראל והם קבלו עונשם תיכף שמתו במגפה, אבל כלל ישראל לא נמצא בהם חטא בפועל כלל, דבעגל ובשיטים חטאו בפועל אבל במרגלים לא עשו שום דבר רק מה שהאמינו למרגלים ואמרו נתנה ראש ונשובה מצרים (במדבר יד ד), ואחר כך כתיב גם כן ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים, והרי לבסוף לא עשו כלל את אשר דברו וכל חטאם היה בדיבור פה, שאמרו שיעשו וישובו מצרים. והנה במסכת סנהדרין (דף סא א) איתא דמסית שאמר אלך ואעבוד פטור, דמימלך ולא עביד. ובזה יש למדרש הכתוב פרשת נח גבי דור הפלגה ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם וזה החילים לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, הבה נרדה ונבלה שם שפתם (בראשית יא ז). ויש להבין אמרו וזה החילים לעשות, והמשך הכתוב. רק דבא להגדיל חטאם, דבמסכת סנהדרין (דף קט א) איתא תני רבי נתן אומר כולם לשם

עבודה זרה נתכוונו, כתיב הכא ונעשה לנו שם וכתוב התם (שמות כג יג) ושם אלהים אחרים לא תזכירו. הרי דחטאם היה דרצו לבנות מגדל ולהעמיד עליו עבודה זרה. והנה במסכת סנהדרין (דף ס ב) איתא דהשוחט את הבהמה על מנת לזרוק דמה לעכו"ם דסבירא ליה לריש לקיש דהבהמה מותרת, דלא נעשית בשחיטה זו תקרובת עבודה זרה, כיון דלא נתכוין לעבוד העבודה זרה במעשה השחיטה עצמה. ומכל מקום מודה ריש לקיש, דהשוחט בסייף מידי דהוי אמשתחוה להר, דהר מותר ועובדו בסייף. וכתבו התוספות בחולין (דף יד א ד"ה השוחט) דלריש לקיש דאמר דהבהמה מותרת וסבירא ליה בעל כרחך דאינה עבודה, ואם כן הא דנהרג בעל כרחך הוא משום אמירתו שאמר שיזרוק דמה, ואמאי נימא דמימלך ולא עביד, וכמו דאמרינן גבי מסית. ותירצו כיון דעשה מעשה והכנה לזה ששחט על מנת לזרוק בודאי לא מימלך. הרי דעל דיבור גרידא יש עדיין מקום לומר דמימלך ולא עביד, אבל אם עשה מעשה והכנה למחשבתו בודאי לא מימלך ויגמור בודאי מחשבתו. **וזוהו שבא הכתוב בדור הפלגה להגדיל חטאם כיון דכבר עשו מעשה והתחילו לבנות המגדל הרי אין ספק שיגמרו כל מחשבתם. וזהו שאמר הכתוב וזה החילים לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, כיון דכבר עשו בודאי יעשו כל אשר המה חושבין, ומשום הכי נרדה ונבלה שם שפתם:**

ועל כל פנים בדיבור גרידא יש לומר דממלך, וכיון דבמרגלים לא היה רק דיבור הרי יש לומר דממלך, והרי באמת חזינן דאחר כך לא עשו שום דבר ממה שאמרו, וחזרו בהם ואמרו הננו ועלינו כו', וזהו שאמר הכתוב וישמע ה' את קול דבריכם ויקצוף, דהקצף היה רק על הקול לחודא, במה שדברו דברים שלא כהוגן, וזהו שדקדק במדרש אמר יש קול יוצא לרעה, דהקול היה מגונה, והמעשה בודאי לא יעשו, ומשום הכי הענישם מדה כנגד מדה. וזהו שאמר הכתוב ויקצוף וישבע לאמר אם יראה כו', דעיקר העונש שלהם הוא במה שאמר להם השבועה דאם יראה איש, דכשם שהם דברו שלא כהוגן כן בא העונש להם במה שאמר להם שבועה זו לצערם ולהקניטם. ומדוקדק היטב תיבת לאמר הבא בפסוק. וזהו שאמר המדרש, להם הוא קיצפון דהם אינם יודעים הכוונה רק שומעים השבועה, הוא קיצפון, אבל לי אינו קיצפון, אשר נשבעתי באפי וחוזר אני בי, דכמו דחטאם הוא קל משום דממלכי ולא עבדי, כן גם אנכי אחזור בי מהשבועה, והוא ממש מדה כנגד מדה, וכמו דמסקינן במסכת סנהדרין (דף ק ב) דור המדבר עתידין לחזור:

וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים